

deuKariyeriM: Üniversiteler İçin Bir Kariyer Yönetim Sistemi

Muhammet Damar¹, Yaşar Dereli¹, Zafer Dicle¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, İzmir, Türkiye
damarmuhammet@gmail.com, yasar.dereli@deu.edu.tr, zafer@deu.edu.tr
 (Geliş/Received: 09.01.2015; Kabul/Accepted: 03.04.2015)
 DOI: 10.17671/btd.50106

Özet— Üniversitelerin en önemli amaçlarından birisi nitelikli insan gücü yetiştirmektir. Bu noktada Dokuz Eylül Üniversitesi mezunları ve öğrenim görmekte olan öğrencileri için bir kariyer yönetim sistemi gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen uygulama kariyer planlama koordinatörlüğü ve fakülte birim sekreterlerinin yaşamış oldukları iletişim problemlerine çözüm bulmaktadır. Proje web uygulaması ve mobil uygulama olmak üzere iki farklı modülden oluşmaktadır. Çalışmada üniversiteler için geliştirilebilecek idealize edilmiş bir kariyer sistemi gerek literatür taraması gerekse var olan ihtiyaçlar ve süreçler doğrultusunda kavramsal olarak ele alınmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi mezunlarının ve öğrencilerinin sanayiden gelen iş imkânları, etkinlik ve eğitim haberleri gibi haberler konusunda kolay bir şekilde haberdar edilmesi uygulama içinde hedeflenmiştir. Mezunların ve öğrenim gören öğrencilerin kariyer süreçleri sistem yaklaşımıyla ele alınmıştır. Gerçekleştirilen mobil uygulama Android cihazlarda kullanılabilir. Hali hazırda Dokuz Eylül Üniversitesi Öğrencileri ve Mezunları tarafından "deuKariyeriM" isimli mobil uygulama Google Play Store üzerinden ücretsiz bir şekilde indirilebilmektedir. Aynı zamanda web arayüzü sayesinde, yetkiye göre, ilgili birimlere, öğrenciler ve mezunlar ile iletişim imkanı sunar. Çalışmanın diğer üniversitelere, mezun ve öğrenimi süren öğrencilerin kariyer süreçlerinde örnek teşkil edeceği ve literatür çerçevesinde üniversite kariyer yönetim süreçlerine katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler— kariyer yönetim sistemi, mezun bilgi sistemi, öğrenci haberleşme, duyuru sistemi

deuKariyeriM: A Career Management System for Universities

Abstract— One of the most important goals of the university is to train qualified manpower. At this point, a career management system software for Dokuz Eylul University students and graduates has been developed. This software application creates a solution for the communication problems experienced by the career planning coordinator and faculty secretaries. Software project consists of a web application and a mobile application. In this study, according to the requirement analysis and business process flow, an idealized career management system has been conceptually investigated throughout the literature. Developing an easy way to inform Dokuz Eylul University graduates and students about the business opportunities from industry, events and education news is one of the aims of the application. Mobile application of this study is working on devices with android operating systems. The mobile application is named as "deuKariyeriM" and it can be downloaded price free from Google Play Store. Meanwhile, related administrative units can communicate with the students and graduates through the web interface. This study offers a sample model for career management of the students and graduates to the other universities, through literature investigation, therefore it will contribute to the career management process.

Keywords— Career Management System, Alumni Information System, Student Communication, Announcement System

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

İş dünyasında yaşanan hızlı değişimler ve bilgi teknolojilerinin geldiği nokta kamu sektöründe bazı değişiklikleri gerekli kılmıştır. Üniversitelerin önemli amaçlarından birisi toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmektir[1,2,4]. Bu açıdan bakıldığında, üniversitelerde kariyer planlama

faaliyetlerini yürüten ilgili koordinatörlük ve birimlere önemli sorumluluklar düşmektedir.

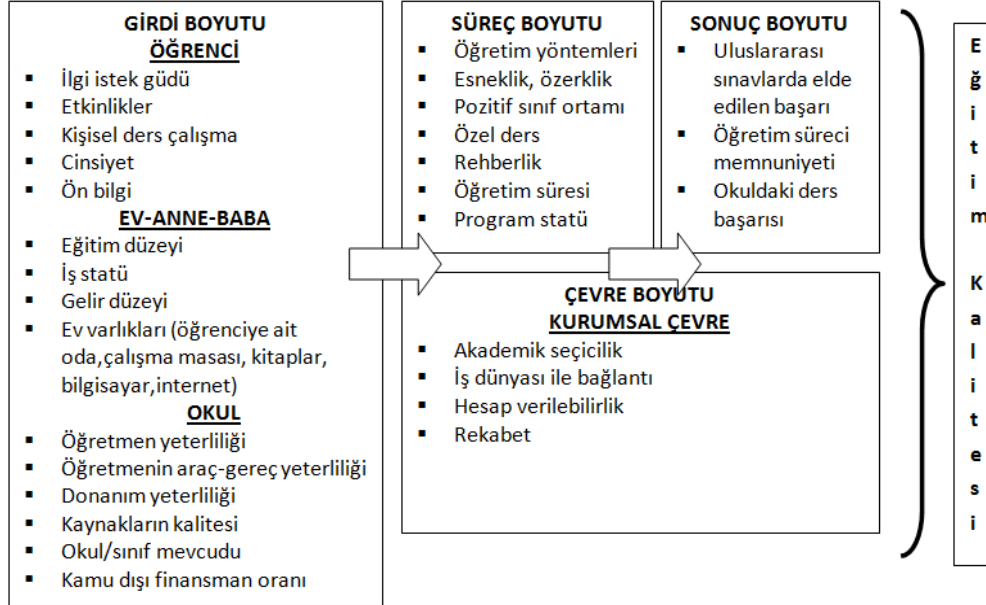
Küresel rekabet, üniversiteler için önemli bir baskı unsuru haline gelmiştir. Bu baskı üniversiteleri amaç, yapı, süreç ve çıktılar açısından yeniden gözden geçirmeye zorlamakta ve üniversitelerin nasıl yönetileceğine ilişkin yeni açılımlar getirmektedir[10].

Günümüzde uluslararası kariyer rehberliğinin önemi artmaktadır. Avrupa Birliği, Dünya Bankası, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü tarafından 37 ülkede çeşitli kariyer rehberliği politikaları finanse edilmektedir[17].

İlk kuruldukları dönemlerde buldukları bölgenin din, dil ve kültür merkezleri olan üniversiteler, değişen dünya şartları ile birlikte bir meslek edindirme kurumu olarak algılanmaya başlanmıştır. Bu hızlı dönüşüm

mezun olmaları, toplumun gereksinim ve beklentilerine hizmet etmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin beklentilerinin karşılanması durumunda, üniversiteden alacakları doyum düzeylerinin yükseleceği görülmektedir[11].

Üniversite öğrencileri, öğrenim görmeye başladıkları ilk yıllarda daha çok barınma, uyum, yalnızlık gibi sorunlar ile karşılaşmaktadırlar. Öğrenciliklerinin ilerleyen

Şekil 1. Pisa 2006 Verilerine Göre Türkiye’de Eğitimin Kalitesini Belirleyen Temel Faktörler[22]
(Determining the Quality of Education in Turkey in Pisa in 2006 by Data Key Factors [22])

üniversitelerin vizyon ve misyonlarında birtakım değişiklikler yapılmasına zemin hazırlamıştır[1].

Mezun ve öğrenimi süren öğrenciler üniversitelerin bir ürünüdür. Ait oldukları sosyal çevre ve istihdam edildikleri sektör itibarıyla bir itibar göstergesidir. Bu öğrencilerin kariyer süreçlerini etkinleştirmek, öğrenciler ile iletişim halinde bulunmak günümüzde önemli hale gelmiştir. Bu noktada, mezun ve öğrenimine devam etmekte olan öğrencilerin kariyer süreçlerini, bilgi sistemleri vasıtasıyla kolaylaştıran kariyer yönetim sistemi, Dokuz Eylül Üniversitesi(DEÜ)'nde deüKariyeriM adıyla gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen uygulama, kariyer planlama koordinatörlüğü, fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterlikleri, öğrenciler, mezunlar, sanayiden gelen iş gücü talepleri, Dokuz Eylül Bilgi Sistemi(Debis), DEÜ öğrenci ve personel sistemi gibi birçok payda ihtiyaçlar doğrultusunda bir araya getirilerek oluşturulmuştur.

2. LİTERATÜR (LITERATURE)

Yükseköğretim, bir basit girdi-çıkı analizleriyle açıklanamayan, öğrencinin öğrenme ve gelişmesini sağlayan bir süreçtir. Öğrencilerin beklentilerine ve amaçlarını uygun kaliteli bir eğitim sürecinden geçerek

yıllarında, sınav kaygısı, gelecek kaygısı, öğretim üyeleri ve sınıf arkadaşlarıyla ilişkiler, ders içeriğinin zorluğu, akademik problemler gibi çeşitli durumlar ile başa çıkmaları gerekmektedir[13]. Karataş ve arkadaşlarına göre[12], son yıllarda, üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma gereksinimleri tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de büyük ilgi görmeye başlamıştır. Buna rağmen, üniversite öğrencilerinin gereksinim ve sorun alanlarının sıklığı ve ciddiyeti konusunda sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır.

Türkiye’de üniversite öğrencilerinin yaşadıkları sorunları inceleyen araştırmalar, üniversite öğrencilerinin uyum sorunları, akademik sorunlar, iletişim sorunları, iş bulma ve gelecek kaygısı sorunları, ekonomik sorunlar, stres, kararsızlık, kaygı, depresyon gibi sorunları yaşadıklarını gözlemiştir[18]. Eğitim süreci, sadece sıfıftaki akademik öğretimle sınırlı olmayan bunun dışında sınıf dışı öğrenci-öğretim elemanı ilişkilerini, eğitim programını ve öğretim elemanının akademik danışmanlığını ve rehberliğini de içeren bir süreçtir[10]. Dünya’nın sayılı üniversiteleri, mezun öğrencileri ile etkileşim halinde bulunmayı kurum içi politika haline getirmiş ve bu noktada beş yıllık stratejik eylem planları oluşturmuşlardır[14,15,16].

Amerika Birleşik Devletlerinde mezunlar ile ilgili çalışmalar yaygındır. Mezunlara halkla ilişkiler ve pazarlama yaklaşımıyla bakılmaktadır[26]. Bunun nedeni olarak

mezun olan öğrencilerin üniversiteleri ile iletişim içinde kalmaları, üniversitelerine bağlılarda bulunmaları, mezun dernekleri kurmaları gösterilebilir. Bu durum aynı zamanda mezunlar ile iletişimin üniversiteler için maddi bir katkı sağlayabileceği sonucuna ulaştırılabilir.

Güler ve arkadaşının yaptığı çalışmada geleceğe dair işsiz kalma endişesi taşımama ve iyi bir kariyer beklentisi içinde olmanın öğrencilerin yaşam memnuniyetini olumlu etkilediği görülmektedir[19]. Ülkemizde üniversitelerin eğitim ve öğretim olanakları, iletişim, bilişim ve ulaşım imkânları, veri toplama, işleme ve bilgi üretme olanak ve kapasiteleri gibi birçok imkân açısından birbirleriyle farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin üniversiteyle ve kendi gelecekleriyle ilgili beklentilerinde farklılıklara yol açabilmektedir[21].

Kozak ve arkadaşına göre, öğrencilik döneminden itibaren kariyer planlamaya başlamak, mezuniyet sonrasında kolay iş bulma, çalışılacak alanla ilgili yetenekleri geliştirme ve profesyonel yaşama kolaylıkla uyum sağlama açısından son derece önemlidir[17]. Kozak ve arkadaşının gerçekleştirdiği Eskişehir Üniversitesi mezun öğrencilerin kariyer algısı çalışması sonucunda, mezunların, kariyer kararlarında yeterli düzeyde yönlendirme yapılmadığı, kariyer kararlarını maddi kaygılar doğrultusunda ve geleneksel kalıplara göre verdikleri, mezunların kariyer siteleri üzerinden bilgilendikleri görülmektedir. Değirmencioğlu çalışmasında, üniversite öğrenimine hak kazanan ve üniversitelerden mezun olan bireylerin iş arama ve iş bulma süreçleri üzerine, bulunan işlerin ve ulaştıkları olanakların neler olduğuna ilişkin araştırmaların az olduğunu vurgulamaktadır[25].

Yapılan literatür çalışmasının sonucu, üniversitelerdeki kariyer yönetim süreçlerinin önemini ortaya koymaktadır. Çalışma, üniversite birimleri, mezunlar ve öğrenim gören öğrencilerin kariyer süreçlerini sistematik bir yaklaşım ile ele alarak ihtiyaçlar doğrultusunda uygulama ortaya koymuştur. Literatür incelendiğinde gerçekleştirilen bu çalışmanın üniversite kariyer yönetimi açısından öncü çalışmalardan olduğu görülmektedir.

3. KARİYER, KARİYER PLANLAMA, KARİYER YÖNETİMİ VE ÜNİVERSİTELER (CAREER, CAREER PLANNING, CAREER MANAGEMENT AND UNIVERSITIES)

Yükseköğretim kurumları ülkelerin kalkınması ve gelişmesi için gerekli olan bilginin üretildiği ve insan kaynaklarının yetiştirildiği kurumlardır[27]. Bu bağlamda kariyer hizmetleri gün geçtikçe üniversiteler için kütüphane, laboratuvar vb. hizmetler gibi zorunlu hizmetler haline gelmektedir. Bu noktada kariyer, kariyer planlaması ve kariyer yönetimi kavramlarını aşağıdaki şekilde açıklamak gerekir:

- Kariyer kavramı, bireyin çalışma yaşamı boyunca herhangi bir iş alanında ilerlemesi,

deneyim ve beceri kazanmasıdır. Günlük yaşamda kariyer, ilerlemek, meslek, iş yaşamı, başarı, bireyin iş yaşamı boyunca üstlendiği roller ve bu roller ile ilgili deneyimler anlamlarında kullanılmaktadır[23].

- Kariyer planlaması, bir iş görenin sahip olduğu bilgi, yetenek, beceri ve güdülerinin geliştirilmesiyle, çalışmakta olduğu örgüt içindeki ilerleyişinin ya da yükselmesinin planlanmasıdır[24].
- Kariyer yönetimi, işe yerleştirme, potansiyel değerlendirme, danışmanlık ve eğitim gibi faaliyetleri içine alan ve bu faaliyetler aracılığıyla bireyin ilgi ve yeteneklerinin örgütsel fırsatlar ile bütünleştirilmesi, istenilen diğer örgütsel sonuçların başarılması için tasarlanan faaliyetler bütünüdür[23].

İş hayatında iyi noktalarda bulunan mezunlar üniversiteler için bir prestij ve bir nüfus oluşturabilir. Köklü ve büyük üniversitelerimiz bu etkiden oluşturdukları vakıflar aracılığıyla faydalanmaktadır [8,28,29].

Üniversitelerin fonksiyonlarından biri olan nitelikli insan yetiştirme noktasında, nitelik ile üniversitenin prestiji doğru orantılıdır. Kariyer yönetimi genellikle işletmelerde insan kaynakları departmanı tarafından yürütülmektedir. Öğrenci odaklı düşündüğümüzde, üniversitelerde bu tür hizmetler kariyer planlama koordinatörlükleri ile mezun ofisleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

4. ÜNİVERSİTE KARİYER PLANLAMA KOORDİNATÖRLÜKLERİ VE MEZUN İLETİŞİM OFİSLERİ (UNIVERSITY CAREER PLANNING COORDINATORSHIP AND ALUMNI CONTACT OFFICES)

Çağdaş bir toplumda; bireylerin meslek seçimleri, yaşamlarındaki önemli bir noktadır. Bireyin uygun mesleği seçmesi, kendine ve topluma daha faydalı olabilmesi için gereklidir. Meslek seçim kararı, insanın yaşamı boyunca vereceği en önemli kararlardan biridir[3]. Kariyer süreçlerinde doğru kararı veren birey, hem kendi iç dünyasında hem de iş dünyasında daha başarılı olacak ve bu şekilde ait olduğu topluma daha faydalı olabilecektir. Üniversitelerin kariyer süreçleri ile ilgilenen kariyer planlama koordinatörlük ve birimleri ile mezun iletişim ofislerine, bu noktada önemli sorumluluklar düşmektedir.

Örneğin, Sabancı Üniversitesi, "Mezun Ofisi Dünya'nın neresinde olursanız olun Sabancı Üniversitesi ile iletişim kurmak için mezun ofisi burada" sloganını sitesinde kullanmaktadır[5].

Bir başka üniversitemiz, Boğaziçi Üniversitesinin mezun ofisi[6] ve kariyer merkezi[7] internet sayfaları üzerinden yapılan incelemede dikkat çeken başlıklar:

- Mezun buluşmaları, mezunlardan haberler, mezun bu card,
- teknoloji transfer ofisi, ileri teknolojiler arge merkezi birimlerin mezunlara üniversite sanayi işbirliği projelerinin duyurulması,
- mezunlar için haberler, konser film vb. etkinlik duyuruları,
- mezun sertifika programları ve mezunların eğitim süreçlerini etkinleştirici eğitimler,
- öğrenim gören öğrenciler için öğrenci girişi,
- firma ilanlarının kolayca girilmesi için işveren girişleri,
- öğrenciler için faydalı bilgiler,
- okumakta olan öğrenciler için firmaların eğitim ve seminer duyuruları,
- Boğaziçi Üniversitesi Vakfı etkinlikleri, burslar, ödül haberleri, üniversite projelerine destek ve bağış haberleri,

şeklinde sıralanabilir.

Bu iki üniversitenin kariyer süreçlerinden sorumlu birimlerinin ilgili web sayfaları üzerinde yapılan inceleme sonucunda; öğrencilerinin öğrenim gördükleri süreçte eğitim kalitelerini artırıcı faaliyetlerde bulunmalarının yanı sıra, eğitim sonrasında, okudukları üniversite kimliğini korumaya çalıştıkları ve onları üniversitenin bir parçası haline getirdikleri belirlenmiştir. Örneğin Boğaziçi Üniversitesi Mezun Ofisinin burs imkânları ve çeşitli yatırımlar konusunda oluşturulan vakıf aracılığıyla eski öğrencilerinden faydalandığı görülmektedir[8]. Aynı durum Dünya'nın sayılı üniversitelerinden birisi olan Harvard Üniversitesinde "Bir ömür boyu bağlantı, akademik araştırma ve hizmete bağlılık" sloganıyla kurulmuş platform üzerinden, facebook, twitter ve linkedin gibi sosyal medya araçları, etkin bir şekilde kullanılarak gerçekleştirilmektedir[9]. Harvard mezun sitesinin sağladığı belli başlı hizmetler:

- Mezun Arama Dizini: Online olarak mezun arama imkanı sağlamaktadır.
- Mezun Profili: Gerek Harvard Üniversitesinin mezunlar ile iletişimi gerekse diğer mezunların birbiriyle iletişimi için güncel iletişim bilgisi sağlar.
- Dizin ve E-posta Yönlendirme Hizmetleri: Harvard üniversitesi üzerinden e-posta hizmeti sağlar.
- Mezunlar Notlar: Mezunların anı, mesaj ve düşüncelerini paylaşma imkânı sağlar
- Tartışma Grupları: Mezunlar için bir tartışma ortamı ve etkileşim imkânı sağlar.
- Crimson Pusula: Crimson Pusula danışmanları okumakta olan öğrencilere rehberlik sağlayan gönüllülük esaslı bir kariyer danışmanlık hizmetidir.
- Mezun Eğitim: Mezunların kariyer gelişim süreçlerinde, kampus içi eğitim, ülke içinde ve dünya genelinde kariyer gelişim haberleri ve bilgileri sunan bir hizmettir.

- Harvard Mezunlar Dünya MasterCard: Harvard mezunları için özel olarak oluşturulmuş ve geliri öğrencilere mali yardım olarak dönen bir karttır,

şeklinde sıralanabilir.

5. KARIYER YÖNETİM SİSTEMİ AMAÇ VE KAPSAMI (CAREER MANAGEMENT SYSTEM OBJECTIVES AND SCOPE)

Günümüzde teknolojik gelişmelerine bağlı olarak kariyer planlama süreçlerinde önemli kolaylıklar yaşanmaktadır. Örneğin internet ve burada yapılan kariyer siteleri, kurumların ve bireylerin kariyer süreçlerinde kullanılmaktadır[17]. Bu noktada geliştirilen deuKariyeriM (Dokuz Eylül Üniversitesi Kariyer Yönetim Sistemi) uygulaması, sistem yaklaşımı ile ihtiyaçlar ve yapılan analizler doğrultusunda projelendirilmiştir. Projenin amacı, kapsamı, teknolojisi, projeden sorumlu birimler ve etki alanı aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Kariyer yönetim sisteminin amacı: Öğrenimi devam eden ve mezun öğrencilerin etkin bir şekilde kariyer hizmetlerinden faydalanmasını sağlamaktır. Bu noktada sistem yaklaşımıyla süreçler oluşturulmuş ve süreçler doğrultusunda kurum içi duyuru, etkinlik, staj, burs, iş ilanları vb. konularda görevli birimlerin etkileşimi için bir sistem oluşturulmuştur.
- Kariyer yönetim sisteminin kapsamı: Süreçte mezunlar için mezun olmadan önce doldurulacak formdan, kurum içi etkinlik haberlerine kadar birçok süreç düşünülüp tasarlanmış bu süreç DEÜ kariyer yönetim süreçleri adıyla inşa edilmiştir.
- Çalışmada kullanılan yazılım teknolojiler; PHP programlama dili, oracle veri tabanı, android işletim sistemi, web servis, java programlama (eclips ortamı) dili şeklindedir.
- Sorumlu birimler; kariyer planlama koordinatörlüğü, fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterlikleri, bilgi işlem daire başkanlığı ve öğrenci işleri daire başkanlığı şeklindedir.
- Mezun ve öğrenim gören öğrenciler; sistemin ulaşmayı hedeflediği gruptur. Bu grup iş imkânları, staj imkânları, burs imkânları, çeşitli etkinlikler ve aktiviteler konusunda, mobil uygulama, debis sistemi ve kariyer planlama koordinatörlüğü internet sayfası vasıtalı ile bilgilendirilmektedir.

6. GERÇEKLEŞTİRİMLER (IMPLEMENTATIONS)

Proje web uygulaması ve mobil uygulama olmak üzere iki farklı uygulamadan oluşmaktadır. Proje web uygulamasında Dokuz Eylül Üniversitesi Bilgi Sistemi (Debis), personel işleri ve öğrenci işleri otomasyonu ile entegre çalışabilen, öğrenci ile etkileşen, personelin

yetkilendirebildiği bir modülden oluşmuştur. Süreçler aşağıdaki konu başlıklarıyla açıklanabilir.

6.1. DEBİS Sistemi (DEBIS System)

Debis, Dokuz Eylül Üniversite yazılım projelerinin web tarafını oluşturan, kullanıcıların yetkileri ölçüsünde erişime sahip oldukları bilgi sistemidir. Debis, kariyer yönetim sistemimiz için çatı işlevi görmektedir. Şekil 2 üzerinde ana ekran görünümü gösterilmiştir. Diğer üniversitelerde, örneğin; orbis[30], sabis[31] veya obs[32] gibi kullanılan sistemler ile benzerlik göstermektedir.

Şekil 2. Debis Görünümü
(View of Debis)

Bu noktada deüKariyeriM sistematik bir yaklaşımla ihtiyaçlar doğrultusunda gerçekleştirilen bir kariyer yönetim sistemi olmasının yanında, üniversite bilgi sistemlerine entegre inşa edilmiş bir uygulama olmasıyla üniversite dışından temin edilen yazılımlardan[32] farklılık göstermektedir. Çalışmanın kurum içindeki

diğer sistemler ile entegre bir şekilde gerçekleştirilmesi, yetki dağıtımı, güvenlik, verinin tutarlılığı ve tekrarının engellenmesi gibi bir çok noktada fayda sağlamıştır. Yazılımlar yaşayan ürünlerdir, ihtiyaçlar doğrultusunda gelişebilmekte ve yeni görevleri üstlerine alabilmektedirler. Bu noktada gerçekleştirim ekibinin ve teknolojinin tamamen kurum içinde oluşturulması deüKariyeriM yaşam faaliyetlerine kolaylaştırıcı etki yaratacaktır.

6.2. Mezun Süreçleri (Alumni Processes)

Mezunlar ile sanayiden gelen iş imkânları, sektörel eğitimler, bölümlerin özel günleri vb. konularda iletişime geçildiği süreçleri kapsar. Şekil 3 üzerindeki formda görüldüğü üzere öğrencilerin iletişim bilgilerinin doğruluğunu kontrol edebilmeleri için bir ekran mevcuttur. Yanlış bilgiler mezuniyet öncesi bölüm öğrenci işleri ile koordine olunarak sistemden düzeltilebilmektedir. Bu şekilde öğrencilerin mezuniyet öncesi güncel iletişim bilgisine ulaşılabilmektedir. Ayrıca sistemde verinin tek bir yerde tutulmasının getirdiği avantaj ile veri tekrarından kaçınılmıştır. Bu şekilde entegre geliştirilmiş sistemlerin avantajlı noktalarından verinin tutarlılığı korunmuş olmaktadır.

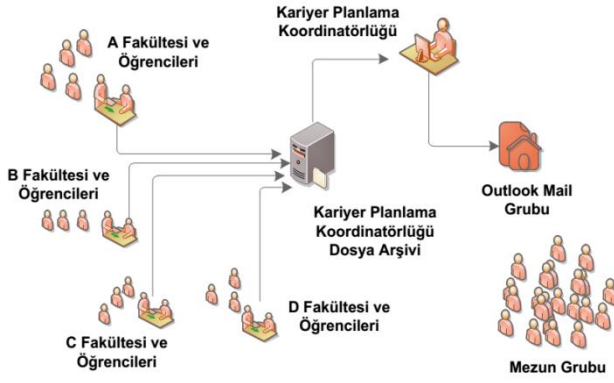
- Mezun Çıkış Alma Süreci: Mezun bilgi formunun çıktısı sistemden pdf formatında alınabilmektedir. İlgili form üniversite genelinde, öğrencilerin çıkış alma süreçlerinde gerekli belgelerdendir. Mezuniyete hak kazanmış öğrenciler ilgili formu iletişim bilgilerini ve ilgi duydukları meslek bilgilerini doldurarak çıkış evrakları arasında bölüme imzalı teslim etmektedirler. Bu şekilde öğrencilerin mezuniyet öncesi en güncel bilgileri kayıt altına alınmış olmaktadır.
- Mezun İletişim Süreci: Doldurulan form mezun iletişimi için güncel verilerin tutulması

Mezun Bilgi Formu		ÇALIŞTIĞINIZ VEYA ÇALIŞMAYI DÜŞÜNDÜĞÜZ SEKTÖRLER	
Öğrenci No	: 2013800346	BU ALANI TITIZLIKLE DOLDURUNUZ KARIYER PLANLAMA KOORDİNATÖRLÜĞÜ TARAFINDAN KARIYER ETKİNLİKLERİ, İŞ VE STAJ İMKANLARI KONUSUNDA SEÇTİĞİNİZ GRUBA GÖRE BİLGİLENDİRİLECEKSİNİZ.	
Adı ve Soyadı	: MUHAMMET - DAMAR	☐ ADALET VE GÜVENLİK	☐ AĞAÇ İŞLERİ, KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİ
Cinsiyet	: ERKEK	☒ BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ	☐ CAM, ÇİMENTO VE TOPRAK
Baba Adı	: baki dursun	☒ ÇEVRE	☒ EĞİTİM
Doğum Yeri ve Tarihi	: 08/05/1983	☒ ELEKTRİK, ELEKTRONİK	☒ ENERJİ
Mezun Olduğu Bölüm	: Yönetim Bilim Sistemleri Yüksek Lisans	☒ FİNANS	☐ GIDA
E-Posta	: damarmuhammet@gmail.com	☒ İNŞAAT	☒ İŞ VE YÖNETİM
Telefon	: 05077052559	☒ KİMYA, PETROL, LASTİK VE PLASTİK	☒ KÜLTÜR, SANAT
GSM	: 05077052559	☒ MADEN	☒ MEDYA, İLETİŞİM VE YAYINCILIK
Mezuniyet Sonrası İkamet Edilecek Yer	: Zonguldak * Yurtdışında İkamet İçin Yurtdışı Segmesini Tercih Ediniz.	☐ METAL	☒ OTOMOTİV
Mezuniyet Sonrası İkamet Adresi *	: balıçova izmir	☐ SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER	☒ SAĞLIK VE SOSYAL HİZMETLER
İŞ DURUMUNUZ: ☐ ÇALIŞIYORUM		☒ TARIM, AVÇILIK, BALIKÇILIK	☒ TEKSTİL, HAZIR GIYIM, DERİ
<div style="text-align: center;"> <p>FORMUN DEVAMI</p> <p>SANAYİDEN GELEN İŞ GÜCÜ - STAJ TALEPLERİ BURADAKİ SEKTÖRLER ALTINDA GRUPLANDIRILMAKTADIR</p> </div>		☐ TOPLUMSAL VE KİŞİSEL HİZMETLER	☒ TİCARİT (SATIŞ VE PAZARLAMA)
		☒ TURİZM, KONAKLAMA, YIYECEK-İÇECEK HİZMETLERİ	☒ ULAŞTIRMA, LOJİSTİK VE HABERLEŞME
		☒ DİĞER	☐ DİĞER
		<p>FORM BİLGİLERİMİ DÜZENLE VE ÇIKTI AL</p> <p>Herhangi Bir Soruda İletişim: muhammet.damar@deu.edu.tr</p>	

Şekil 3. Mezun Bilgi Formu Ekran Görünümü
(Alumni Information Form Screen Display)

noktasında kritik önemdedir. Bu form sayesinde birim sekreterleri kariyer planlama koordinatörlükleri bölüm, fakülte veya kampüs bazlı mezun öğrenciler ile iletişime geçebilmektedir.

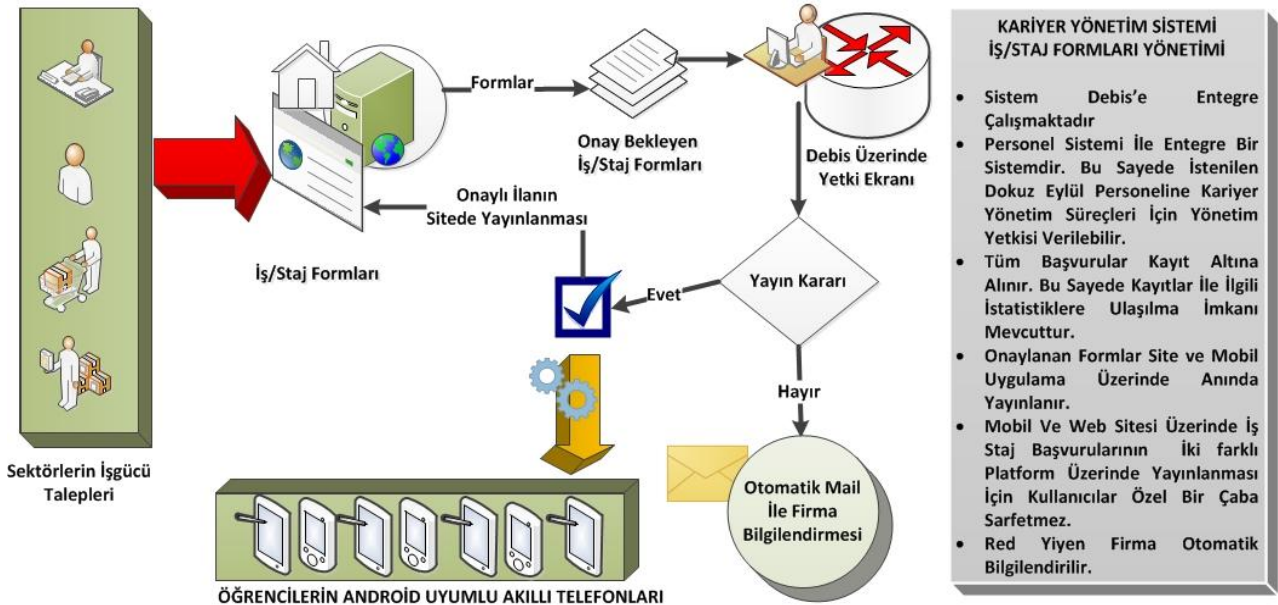
- Sürecin Kazanımları: deüKariyeriM öncesi eski süreç Şekil 4 üzerinde gösterilmiştir. Gerçekleştirilen süreç Dokuz Eylül Üniversitesi Kariyer Planlama Koordinatörlüğü tarafından yürütülmektedir. Süreçte fakültelerden mezun bilgi formları dönemsel olarak toplanmaktadır. Bu süreçte veri kaybı, kişi, bölüm veya fakülte bazlı mezunlara iletişim zorluğu, maillerin güncelliğinin korunması, kâğıt üzerindeki verinin dijitalleştirilmesi, iletişim kanalının sadece oluşturulacak bir mail grubu aracılığıyla gerçekleştirilmesi gibi güçlükleri mevcuttur.

Şekil 4. deüKariyeriM Öncesi Mezun İletişim Süreci
(Alumni Communication Process Before deüKariyeriM)

6.3. Sanayiden Gelen İşgücü Talep Süreçleri (Labor Demand Process From The Industry)

Üniversiteler ülkelerin kalkınması ve gelişmesi için nitelikli insan kaynaklarının yetiştirildiği kurumlardır. Bu durumun farkında olan firmalar iş gücü gereksinimlerini kariyer siteleri yanında doğrudan üniversiteler üzerinden gerçekleştirmek isteyebilmektedir. Bu noktada üniversitelerin firmalardan gelen işgücü taleplerini

Şekil 5. Sanayiden Gelen İşgücü Taleplerinin Yönetim Süreci
(Management Process of Labor Demand From Industry)

öğrenim görmekte olan öğrencilere ve mezunlara iletmesi bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim deüKariyeriM gerçekleştirim sürecinde bu durum karşımıza bir ihtiyaç olarak çıkmıştır. Bu doğrultuda sanayiden gelen işgücü taleplerinin yönetim süreci Şekil 5 üzerinde görüldüğü şekilde oluşturulmuştur. Oluşturulan sistem sayesinde iş gücü (iş/staj talepleri) talepleri için firmalar kurumsal bir sistem ile, ikili ilişkilere gerek kalmadan taleplerini iletebilmektedir. Firmaların talepleri bir veri tabanında tutulabilmekte bu şekilde başvuruların kabul/red noktasında kontrolü sağlanmış olmaktadır. Sistemin herhangi özel bir çatı gereksinimi olmadan Dokuz Eylül Üniversitesi Bilgi Sistemine entegre bir şekilde çalışabilmesi kullanıcı yetkilendirme konusunda kolaylık sağlamıştır.

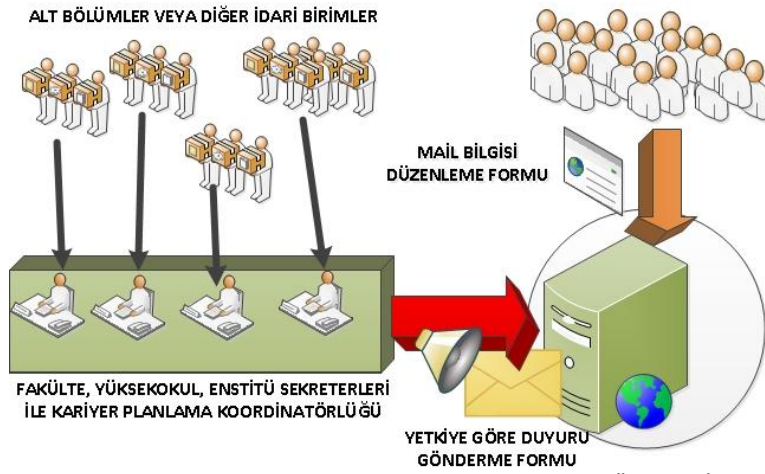
6.4. Üniversite Öğrencileri İle İletişim (Communication With College Students)

Üniversiteler içinde bölüm, fakülte veya enstitüler için öğrencilerine ulaşmak dönem dönem imkânsız hale gelebilmektedir. Aynı durum idari birimler içerisinde gösterebileceğimiz öğrenci işleri daire başkanlığı, dış ilişkiler koordinatörlüğü, farabi kurum koordinatörlüğü vb. birimler için de söz konusudur. Bu durumun en büyük nedeni olarak öğrenciler ile kurum arasında etkin bir iletişim kanalı oluşturamamak gösterilebilir. DEÜ içerisindeki süreçler incelendiğinde; fakülte, enstitü, yüksekokul sekreterlikleri ile kariyer planlama koordinatörlüğüne üzerinden işleyen bir iletişim kanalı oluşturulmuştur. Şekil 6 üzerinde bu süreç gösterilmiştir.

Eğitim faaliyeti süren öğrenci iletişim süreçlerinde kritik parametremiz öğrencilerin en güncel mail adresine erişimdir. DEÜ Öğrencileri, debis sistemini not işlemleri, kayıt yenileme vb. öğrenim faaliyetleri için aktif bir şekilde kullanmaktadır. Fakat öğrenciler çeşitli sebeplerden dolayı dönemsel olarak mail adreslerini değiştirebilmekte ve ilk kayıt oldukları haliyle bırakmamaktadırlar. Bu noktada öğrencilerin istedikleri zaman aktif mail adreslerini değiştirebilecekleri bir ekran oluşturarak en güncel mail bilgisine erişim

kolaylaştırılmıştır.

Bu süreçte karşılaşılan bir başka durum bir mail hesabından gönderilen mail sayısının çok fazla

Şekil 6. Eğitim Faaliyeti Süren Öğrenci İletişim Süreci
(Current Student Communication Process)

olmasından dolayı gmail, hotmail, yahoo vb. mail servislerinin spam mail veya saldırı olarak mailleri değerlendirmesi durumudur. Bu noktada gönderilen mailler bu hususlar dikkate alınarak mail büyük nedeni olarak öğrenciler ile kurum arasında etkin bir iletişim kanalı oluşturamamak gösterilebilir. DEÜ içerisindeki süreçler incelendiğinde; fakülte, enstitü, yüksekokul sekreterlikleri ile kariyer planlama koordinatörlüğüne üzerinden işleyen bir iletişim kanalı oluşturulmuştur. Şekil 6 üzerinde bu süreç gösterilmiştir.

Eğitim faaliyeti süren öğrenci iletişim süreçlerinde kritik parametremiz öğrencilerin en güncel mail adresine erişimdir. DEÜ Öğrencileri, debis sistemini not işlemleri, kayıt yenileme vb. öğrenim faaliyetleri için aktif bir şekilde kullanmaktadır. Fakat öğrenciler çeşitli sebeplerden dolayı dönemsel olarak mail adreslerini değiştirebilmekte ve ilk kayıt oldukları haliyle bırakmamaktadırlar. Bu noktada öğrencilerin istedikleri zaman aktif mail adreslerini değiştirebilecekleri bir ekran oluşturularak en güncel mail bilgisine erişim kolaylaştırılmıştır.

Bu süreçte karşılaşılan bir başka durum bir mail hesabından gönderilen mail sayısının çok fazla olmasından dolayı gmail, hotmail, yahoo vb. mail servislerinin spam mail veya saldırı maili olarak mailleri değerlendirmesi durumudur. Bu noktada gönderilen mailler bu hususlar dikkate alınarak mail formatları ayarlanmış ve iki mail arasındaki gönderim süresi için bir gecikme zamanı ilave edilmiştir.

6.5. İçerik Yönetime Sistemine Sahip Web Sayfası (A Web Site With Content Management System)

Çalışmaya başlamadan önce, deüKariyeriM süreçlerinin oluşum safhasında, hâlihazırda işleyen süreçler

irdelenmiştir. Bu noktada karşımıza çıkan olumsuz durumlardan birisi DEÜ Kariyer Planlama Koordinatörlüğü birimi için etkin, kullanım ve yönetimi kolay, görsellik açısından kullanıcı dostu, mobil teknolojileri destekleyen bir web sayfasına sahip

KARIYER YÖNETİM SİSTEMİ ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİ SÜRECİ

- Sistem Debis'e Entegre Çalışmaktadır
- Personel ve Öğrenci İşleri Sistemi İle Entegre Bir Sistemdir. Bu Sayede İstenilen Dokuz Eylül Personeline İlgili Oldukları Fakülte, Yüksekokul veya Enstitü İçin Kariyer Yönetim Yetkisi Verilebilir.
- Her Birim Kendinin Alt Birimlerinden Duyurusu Yapılacak Konuyu Resmi Yazı İle Alır.
- Tüm Gönderilen Mailler Kayıt Altına Alınır.
- Öğrenciler Dönem Dönem Etkin Kullandıkları Mailleri Değiştirebilmektedir. Bu Nottada Öğrencilere İstedikleri An Mail Bilgilerini Düzenleme İmkânı Sunulmuştur.
- Sistem Toplu Mail Gönderme Şeklinde Çalışmaktadır.

olmadığıdır. Web sayfasına herhangi bir güncelleme veya ekleme yapılacağı zaman ara bir program vasıtasıyla güncelleme kişisel bilgisayarda yapılır, düzenleme sonrasında web sunucudaki eski dosyalar yeni dosyalar ile değiştirmek şeklinde gerçekleşmektedir. Bu durumun birçok dezavantajı mevcuttur. Dezavantaj olabilecek durumlar arasında her personelin aynı teknik tasarım veya programlama bilgisine sahip olamayacağı, her seferinde yeniden sunudaki dosyaların oluşturulması gereği, kişiye bağlı sürdürülebilirliği zor bir süreç ile karşı karşıya olunması sayılabilir.

Bu teşhis sonrası ihtiyaçlar ve personelin bilgi düzeyi göz önüne alınarak web sayfası için yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Bu doğrultuda açık kaynak kod içerik yönetim sistemleri karşımıza çözüm olarak çıkmıştır.

Şekil 7. Websitenin Mobil Cihazda Görünümü
(Website View in Mobile Device)

Web içerik yönetim sistemi, web içerik bileşenlerinin yönetim işlemlerinin gerçekleştirildiği web tabanlı yazılımlardır[33]. Açık kaynak kodlu web içerik yönetim sistemi yazılımları arasında wordpress, joomla, drupal vb. yazılımlar sayılabilir. Özdeş Kamuda Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı Çalışma Raporu'nda, açık kaynak kodlu yazılımların kullanılmasını kamu için faydalı bulmaktadır[34].

Süreçte kullanım kolaylığı ve kolay ara yüzünün yanında, kurum içi çeşitli birim web sayfalarında tecrübe edilmesinden ötürü, joomla web içerik yönetim sistemi ilgili birime çözüm olarak sunulmuştur. Kullanıcıların web sitesinden daha iyi faydalanabilmeleri için menü hiyerarşisi yeniden kurgulanmış; aday, mezun ve öğrenim görmekte olan öğrenciler olmak üzere bir sınıflamaya gidilmiştir. Ayrıca duyuru ve etkinliklerin birim için öneminden ötürü bu tür menü elemanlarının site içerisinde görünürlük ve farkındalığını artırmak adına tasarım üzerinde değişikliklere gidilmiştir.

Şekil 7 üzerinde görüldüğü gibi, mobil tasarım sayesinde öğrenciler kariyer merkezi ile ilgili iş duyurusu, staj duyurusu özetler web sayfası üzerinde yayınlanan tüm bilgiye kolayca ve kullandıkları mobil cihaza uygun ara yüz ile erişebilmektedir.

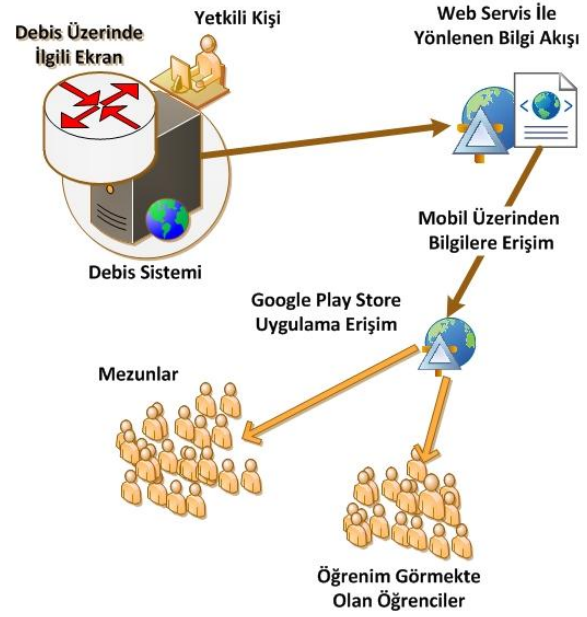
6.6.Yeni Mobil Kariyer Süreci (New Mobile Career Processes)

Şekil 5 üzerinde yeni sürecin çalışma şekliyle ilgili sistematik bir gösterim söz konusudur. Şekil üzerindeki süreç, sadece firmalardan gelen işgücü taleplerin yönetimi gibi görünse de sürecin mobil ayağında sadece işgücü talepleri yoktur. Duyuru, haber etkinlik gibi bilgilerin girişi yetkili tarafından Debis üzerinde yapılabilmekte ve girilen bilgi mobil uygulama ekranına düşmektedir. Şekil 8 üzerinde mobil uygulamadan görünüm gösterilmektedir.

Şekil 8. deüKariyeriM Mobil Uygulamasından Görünüm (deüKariyeriM Mobil Application View)

Mobil uygulama yönetim yetkisi sadece kariyer planlama koordinatörlüğüne verilmiştir. Fakat projenin DEÜ içerisindeki sistemler ile entegre bir şekilde geliştirilmesinin olumlu etkisi olarak ilerleyen süreçlerde fakülte, enstitü veya yüksekokul sekreterlerine de verilebilir. Uygulama Google Play Store üzerinden ücretsiz bir şekilde indirilebilmektedir. Projede kullanılan ve Şekil 9 üzerinde kurulan süreç sayesinde uygulama istenildiği şekilde çoğaltılabilir, ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenebilen bir yapıya sahiptir.

Şekil 9. Mobil Uygulama İşleyişi (Mobile Application Operation)

Mobil uygulama web servis vasıtasıyla Debis sisteminden çekilen veriyi kullanıcılarına sunmaktadır. Uygulama içerisinde ilgili etkinlik, bildirim veya duyuru istenilen gün ve duyuruda kullanıcıyı uyaracak şekilde oluşturulmuştur. Uygulama web servisten veriyi çekerek etkinlik, duyuru ve bildirimler noktasında kendini güncellemektedir. Bu şekilde kullanıcıların herhangi özel bir şey yapmadan süreç hakkında bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

Kurulan süreç içerisinde, kullanılan veri tabanı tabloların çeşitlendirilmesi, ihtiyaçlar doğrultusunda optimize edilerek web servis üzerinde güncelleme yapılması ile mobil uygulama çoğaltılabilir. Örneğin sadece fen fakültesi duyuruları, sadece enstitülerin duyuruları, sadece etkinlik haberleri şeklinde mobil uygulama çeşitlenebilir. Bunu için debis üzerinde ek uygulamalar oluşturmak, yeni tablolar oluşturmak ve servis optimizasyonu yapmak, java android uygulama tarafında verinin çekileceği alanı değiştirmek yeterli olacaktır. Bu yapı sayesinde fonksiyonel mobil uygulamaları gerçekleştirilebilir.

7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME (CONCLUSION AND EVALUATION)

Yükseköğretim kurumları, nitelikli insan kaynaklarının yetiştirildiği kurumlardır. Bu bağlamda mezun ve öğrenim görmekte olan öğrencilerin kariyer süreçlerinin etkinleştirilmesi önemlidir. Kariyer hizmetlerinin sunulması gün geçtikçe üniversiteler için kütüphane, laboratuvar vb. hizmetler gibi temel zorunluluk haline gelmektedir. Bu faaliyetler üniversitelerde içinde kariyer planlama koordinatörlükleri veya mezun ofisleri gibi çeşitli birimler üzerinden sürdürülmektedir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nde bu faaliyetler DEÜ Kariyer Planlama Koordinatörlüğü tarafından sürdürülmektedir ve bu faaliyetler sırasında mezun ve öğrenim faaliyeti devam eden öğrenciler ile iletişime geçmek bir problem olarak ortaya çıkmıştır. Bu noktada geliştirilen deuKariyerİM uygulaması, sistem yaklaşımı ile ihtiyaçlar ve yapılan analizler doğrultusunda projelendirilmiştir.

Yapılan literatür çalışmasının sonucu, üniversitelerdeki kariyer yönetim süreçlerinin önemini ortaya koymuştur. Çalışma, üniversite birimleri, mezunlar ve öğrenim gören öğrencilerin kariyer süreçlerini sistematik bir yaklaşım ile ele alarak ihtiyaçlar doğrultusunda bir uygulama ve süreçleri ortaya koymuştur. Literatür incelendiğinde gerçekleştirilen bu çalışmanın üniversite kariyer yönetimi süreçlerini bilgi sistemleri ile yönetimi, süreç oluşturması ve süreçlerin oluşturulmasından uygulamaya geçerken ki deneyim ve tecrübenin aktarılması noktasında öncü çalışmalardan olduğu görülmektedir.

Oluşturulan süreçler, öğrenciler ile kariyer planlama koordinatörlüğü ve fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterliklerinin etkileşimini kolaylaştıran bir çalışmadır. Öğrenciler ile iletişim problemi sistematik bir şekilde ele alınmış, etkileşim için mobil teknoloji, mail, gsm vb. bilgilerine erişim kolaylıkları sunulmuştur.

Süreçlerde DEÜ'nin kendi iç dinamikleri gözetilerek bir sistem kurulmuş olması ve oluşturulan süreçlerin aktarılması diğer üniversiteler için örnek teşkil edebilir. Gerçekleştirilen sistemin öğrenci işleri otomasyonu ve personel otomasyonu gibi üniversite içindeki diğer sistemler ile entegre çalışabilmesi bilginin yönetimi ve güncelliği adına önem taşımaktadır. Çalışmada kurum içi sistemler ile entegre uygulamanın işlevsellik ve etkinliği artırdığı görüldüğü gibi projeyi ihtiyaçlar doğrultusunda şekillendirmede diğer projelerden beslenildiği görülmüştür.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

[1] Güçlü N., Karadağ N., "Türkiye ve AB Ülkeleri Yükseköğretim Kurumlarının Kuruluş Amaçları Doğrultusunda Genel Amaç, Vizyon ve Misyonlarının Karşılaştırılması", Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar (UYK-2011) 27-29 Mayıs 2011, İstanbul; 1. Cilt / Bölüm VII / Sayfa 667-675, (2011)

[2] İnternet: Üniversitenin Amaçları, <http://www.fatih.edu.tr/?amaclar> 30.11.2014

[3] Pekkaya M., Çolak N., "Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörlerin Önem Derecelerinin Ahp İle Belirlenmesi", The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science Volume 6 Issue 2, p. 797-818,(2013)

[4] Demircioğlu Ö., "Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesi: Bilgiyi Hayata Dönüştüren Kütüphane", Bilgi Dünyası 2007, 8(1): 167-173, (2007)

[5] İnternet: Sabancı Üniversitesi Mezun Ofisi, <http://www.sabanciuniv.edu.tr/mezunlar/mezunlar-ofisi> 30.11.2014

[6] İnternet: Boğaziçi Üniversitesi Mezun Ofisi, <https://mezun.boun.edu.tr/> 30.11.2014

[7] İnternet: Boğaziçi Üniversitesi Mezun Ofisi, <http://www.kariyermerkezi.boun.edu.tr/> 30.11.2014

[8] İnternet: Boğaziçi Üniversitesi Vakfı, <http://www.buvak.org.tr/> 30.11.2014

[9] İnternet: Harvard Üniversitesi Mezun Sitesi, <http://alumni.harvard.edu/> 30.11.2014

[10] Ekinci E.C., Burgaz B., "Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal Of Education) 33: 120-134, (2007)

[11] Yunus Ş.İ., Zoraloğlu R., Şahin N., "Üniversite Öğrencilerinin Eğitimsel Amaçlarına Ulaşmalarını Etkileyen Etkenlere İlişkin Görüşleri", Fırat İnanı Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Ağustos 2010/ Cilt. 11, Sayı. 2, Ss. 133-154, (2010)

[12] T Karataş, A. ve Gizir, C. A., "Üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma gereksinimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(3), 250-265. (2013)

[13] Perine, M. ve Lisle, J., "Effects Of Syllabus Offer Of Help, Student Age And Class Size On College Students' Willingness To Seek Support From Faculty" Psychology And Behavioral Sciences Collection, 64(1), 41-52. (1995)

[14] İnternet: The University Of Adelaide University Australia Alumni Relations Strategic Plan 2007 - 2011, <http://www.alumni.adelaide.edu.au/s/923/images/FileLibrary/a2a36ed1-e992-432a-8582-9ea48f00efd2.pdf> 01.12.2014

[15] İnternet: Association Of Yale Alumni Strategic Plan 2012-2017, <http://www.aya.yale.edu/content/strategic-plan> 01.12.2014

[16] İnternet: Cal Alumni Association Strategic Plan For 2013-2017, 01.12.2014; http://alumni.berkeley.edu/sites/default/files/2013-2017%20CAA%20Strategic%20Plan_1.pdf 01.12.2014

[17] Akoğlan Kozak M.A., Dalkıranoglu T., "Mezun Öğrencilerin Kariyer Algılamaları: Anadolu Üniversitesi Örneği", Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 13 Sayı:1,(2013)

[18] Topkaya N., Meydan B., "Üniversite Öğrencilerinin Problem Yaşadıkları Alanlar, Yardım Kaynakları ve Psikolojik Yardım Alma Niyetleri", Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2013, Cilt 3, Sayı 1, 25-37, (2013)

[19] Seçer B., Çınar E., Bireycilik ve Yeni Kariyer Yönelimleri, Yönetim Ve Ekonomi Dergisi, Yıl:2011 Cilt:18 Sayı:2 Celal Bayar Üniversitesi, (2011)

- [20] Güler B.K., Emeç H., "Yaşam Memnuniyeti ve Akademik Başarıda İyimserlik Etkisi", D.E.Ü.İ.B.F. Dergisi Cilt:21 Sayı:2, Yıl:2006, Ss:129-149, (2006)
- [21]Korukoğlu A., "Üniversite Öğrencilerinin Eğitimden Beklentileri Ege Üniversitesi İ.B.F. Örneği", Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Y.2003,C8, S.L S.79-89. (2003)
- [22] Yıldırım K, "Pisa 2006 Verilerine Göre Türkiye’de Eğitimin Kalitesini Belirleyen Temel Faktörler", Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Bahar 2012, 10(2), 229-255,(2012)
- [23]Erdoğan, N., "Kariyer Geliştirme, Kuram ve Uygulama", Nobel Yayın Dağıtım, Ankara. (2003)
- [24] TÜZ M.V, "Kariyer Planlamasında Yeni Yaklaşımlar", U.Ü.Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 4 (4), 2003/1, s. 171. (2003)
- [25] Değirmencioglu S.M., "Türkiye’de Yüksek Öğretim Mezunları ve Eğitimde Fırsat Eşitliği", Toplum ve Demokrasi Dergisi, 2 (3), Mayıs-Ağustos,47-66.(2008)
- [26] McAlexander J.H.,Koenig H.F., Schouten J.W, "Building a University Brand Community: The Long-Term Impact of Shared Experiences", Journal of Marketing for Higher Education, 14 (2),61-79. (2008)
- [27] Gedikoğlu T., "Avrupa Birliği Sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri", Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi", 1 (1), Haziran, 66-80.(2005)
- [28] İnternet: ODTÜ Mezunları Derneği, <http://odtu-mebiva.org.tr/> 09.03.2015
- [29] İnternet: İTÜ Mezunlar Derneği, <http://www.ituvakif.org.tr/> 09.03.2015
- [30] İnternet: Yıldız Teknik Üniversitesi Öğrenci Bilgi Sistemi, <http://www.yildiz.edu.tr/orbis/> 09.03.2015
- [31] İnternet: Sakarya Üniversitesi Bilgi Sistemi, <https://sabis.sakarya.edu.tr/> 09.03.2015
- [31] İnternet: İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi, <https://obs.iyte.edu.tr/> 09.03.2015
- [32] İnternet: Yıldız Teknik Üniversitesi Kariyer Geliştirme Merkezi, <http://www.orkam.yildiz.edu.tr/> 09.03.2015
- [33] Tekerek A., Bay F.Ö., "Web İçerik Yönetim Sistemi Tasarımı ve Gerçekleştirilmesi", Politeknik Dergisi, 12 (2), 85-91.(2009)
- [34] Özdaş R.M., "Kamuda Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kullanımı", TC. Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi, Çalışma Raporu 4.(2012)